

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยครู วิชาเอกอนุบาลในด้าน การวางแผนการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยคัดเลือกมหาวิทยาลัยที่จะใช้ในการเก็บข้อมูลโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก (simple random sampling) ร้อยละ 50 จากมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนวิชาเอกอนุบาลทั้งหมดจำนวน 8 มหาวิทยาลัย ได้ 4 มหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยล้านนา มหาวิทยาลัยพุทธชินราช มหาวิทยาลัยอีสานเหนือ และมหาวิทยาลัยทักษิณ

ประชากรและตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

ก. ประชากร ได้แก่

1. ผู้บริหารระดับกรรมการอำนวยการ ที่จะให้สัมภาษณ์ ได้แก่ อธิการหรือรองอธิการฝ่ายวิชาการจากวิทยาลัยครู 12 แห่ง ใน 4 มหาวิทยาลัย จำนวน 12 คน
2. ผู้บริหารระดับกรรมการดำเนินงาน ที่จะคอยแบบสอบถาม ได้แก่ หัวหน้าคณะวิชาครุศาสตร์ รองหัวหน้าคณะวิชาครุศาสตร์ฝ่ายประสบการณ์วิชาชีพครู และหัวหน้าภาควิชาอนุบาลศึกษาในวิทยาลัยครู 12 แห่ง ทุกคน จำนวน 36 คน
3. อาจารย์นิเทศก์ ได้แก่ อาจารย์ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนักศึกษาวิชาเอกอนุบาล จากวิทยาลัยครู 12 แห่งทุกคน จำนวน 25 คน

รวมประชากรที่เป็นผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์ 73 คน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 จำนวนผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์ที่เป็นประชากร

สหวิทยาลัย/วิทยาลัย	ผู้บริหาร		อาจารย์	รวม
	ระดับอำนวยการ	ระดับดำเนินงาน		
1. สหวิทยาลัยล้านนา				
1.1 วิทยาลัยครูเชียงใหม่	1	3	4	8
1.2 วิทยาลัยครูเชียงราย	1	3	1	5
1.3 วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์	1	3	1	5
2. สหวิทยาลัยพุทธชินราช				
2.1 วิทยาลัยครูนครสวรรค์	1	3	3	7
2.2 วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม	1	3	3	7
2.3 วิทยาลัยครูกำแพงเพชร	1	3	1	5
3. สหวิทยาลัยอีสานเหนือ				
3.1 วิทยาลัยครูมหาสารคาม	1	3	2	6
3.2 วิทยาลัยครูเลย	1	3	1	5
3.3 วิทยาลัยครูอุดรธานี	1	3	2	6
4. สหวิทยาลัยทักษิณ				
4.1 วิทยาลัยครูยะลา	1	3	3	7
4.2 วิทยาลัยครูสงขลา	1	3	3	7
4.3 วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช	1	3	1	5
รวม	12	36	25	73

ข. ตัวอย่างประชากร ได้แก่

นักศึกษาคู วิชาเอกอนุบาล คือนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 หลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี ซึ่งเริ่มเข้าศึกษาในวิทยาลัยครูและให้หลักสูตรสภาการศึกษา พุทธศักราช 2530 และนักศึกษหลักสูตรระดับปริญญาตรี 2 ปี ชั้นปีที่ 1 และ 2 (หลังอนุปริญญา) ซึ่งใช้หลักสูตรฉบับเดียวกัน

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักศึกษา โดยใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970: 607-608) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .05 แล้วสุ่มตัวอย่างจำนวนนักศึกษาโดยให้การสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลากได้ตัวอย่างประชากรดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาคู วิชาเอกอนุบาลแยกตามระดับชั้นปี

ชั้นปีที่	N	S	%
ชั้นปีที่ 1 (ค.บ. 4 ปี ปีที่ 1)	200	132	66.00
ชั้นปีที่ 2 (ค.บ. 4 ปี ปีที่ 2)	320	175	66.00
ชั้นปีที่ 3 (ค.บ. 2 ปี ปีที่ 1)	65	56	86.50
ชั้นปีที่ 4 (ค.บ. 1 ปี ปีที่ 2)	100	80	80.00
รวม	685	443	

N = จำนวนประชากร

S = ตัวอย่างประชากร

% = ร้อยละของตัวอย่างประชากรที่สุ่ม ตัวอย่างได้ในแต่ละชั้นปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การเตรียมการก่อนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล จากวารสาร เอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู รวมถึงการสัมภาษณ์อาจารย์นิเทศก์ เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

2. สร้างเครื่องมือฉบับชั่วคราว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม

1.1 ผู้บริหารระดับดำเนินงาน

1.2 อาจารย์นิเทศก์

1.3 นักศึกษา

ลักษณะแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้ตอบ มีลักษณะ เป็นแบบ เลือกตอบและแบบ เติมคำ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับ นักศึกษาวิทยาลัยครู วิชาเอกอนุบาลมีลักษณะ เป็นแบบ เลือกตอบและแบบปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านการวางแผน ถาพเกี่ยวกับการจัดทำปฏิทินและการประชาสัมพันธ์ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. ด้านการดำเนินงาน ถาพเกี่ยวกับการเลือกหน่วยฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูและการจัดกระบวนการนิเทศ

3. ด้านการประเมินผล ถาพเกี่ยวกับเกณฑ์ในการประเมินผล เครื่องมือ ที่ใช้ในการประเมินผลและจำนวนครั้งที่ใช้เป็น เกณฑ์ในการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาด้านการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู วิชาเอกอนุบาล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าและ เป็นแบบปลายเปิด ถาพเกี่ยวกับปัญหา ในการวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัดประสบการณ์ วิชาชีพครูวิชาเอกอนุบาล เป็นแบบปลายเปิด ถาพเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับอำนวยการ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านการวางแผน
2. ด้านการดำเนินงาน
3. ด้านการประเมินผล
4. ปัญหาและข้อคิดเห็นในการแก้ปัญหาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

3. สร้างเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ฉบับชั่วคราวที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน ตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุง ในด้านสำนวนภาษาความซ้ำซ้อนของข้อความและคำถาม ระดับความยากง่ายของภาษาที่ใช้ ความครอบคลุมของเนื้อหาที่จะสนองตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย หลังจากนั้นจึงได้นำแบบสอบถามชั่วคราวมาปรับปรุงให้เป็นฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังกองการเจ้าหน้าที่ กรมการฝึกหัดครูเพื่อขอให้ออกหนังสือแนำตัวไปขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลยังวิทยาลัยในสหวิทยาลัยที่เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัย
2. ผู้วิจัยได้แจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จากวิทยาลัยครู 9 แห่ง ส่วนอีก 3 แห่ง ในสหวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งประกอบด้วย วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูยะลา และวิทยาลัยครู นครศรีธรรมราช เนื่องจากเกิดอุทกภัยในภาคใต้ ผู้วิจัยไม่สามารถเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองได้ จึงจำเป็นต้องขอความร่วมมือจากหัวหน้าภาควิชาอนุบาลเป็นผู้สัมภาษณ์ผู้บริหารระดับ กรรมการอำนวยการ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างซึ่งได้จัดส่งไปให้แทน และได้รับข้อมูลกลับมาเพียงแห่งเดียว คือวิทยาลัยครูยะลา

ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ตั้งแต่วันที่ 24 ธันวาคม 2531 ถึงวันที่ 8 มกราคม 2532 แจกแบบสอบถาม 504 ชุด ได้รับคืนมา 416 ชุด แบบสัมภาษณ์ 12 ชุด ได้รับคืนมา 10 ชุด รวมจำนวนที่ส่งไปทั้งสิ้น 516 ชุด ได้รับคืนมา 426 ชุด ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 จำนวนประชากรและตัวอย่างประชากรที่ให้ข้อมูลในการให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม

ประชากรและตัวอย่างประชากร	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่รับคืน	ร้อยละ
<u>แบบสัมภาษณ์</u>			
ผู้บริหารระดับอำนวยการ	12	10	80.00
<u>แบบสอบถาม</u>			
ผู้บริหารระดับดำเนินงาน	36	30	83.33
อาจารย์นิเทศก์	25	18	72.00
นักศึกษาชั้นปีที่ 1	132	114	85.45
นักศึกษาชั้นปีที่ 2	175	155	85.76
นักศึกษาชั้นปีที่ 3	56	23	41.84
นักศึกษาชั้นปีที่ 4	80	76	95.00
รวม	516	426	82.56

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าสถิติดังนี้

1.1 รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ แล้วเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

1.2 สภาพการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู สำหรับนักศึกษาวิทยาลัย ครู

วิชาเอกอนุบาล

วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ แล้วเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

1.3 ปัญหาด้านการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู วิชาเอกอนุบาล

ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

1.3.1 คำนวณหาค่าเฉลี่ยของค่าตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า โดย

กำหนดค่าคะแนนออกเป็น 5 ระดับคือ

มีปัญหามากที่สุด	5	คะแนน
มีปัญหามาก	4	คะแนน
มีปัญหปานกลาง	3	คะแนน
มีปัญหาน้อย	2	คะแนน
มีปัญหาน้อยที่สุด	1	คะแนน

นำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ยจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N} \quad (\text{ประกอบ การผลสุดท้าย 2525: 80})$$

\bar{X} แทนค่าเฉลี่ยหรือมัธยฐานเลขคณิต

Σ แทนค่าผลรวมของค่าตอบทั้งหมด

N แทนจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

x แทนคะแนนคือ 5, 4, 3, 2, 1

เมื่อได้คะแนนแล้ว ผู้วิจัยได้นำคะแนนดังกล่าวมาคิดน้ำหนัก

เฉลี่ยคะแนน และกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยดังนี้คือ

ค่าเฉลี่ย 4.60 - 5.00	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.60 - 4.59	หมายถึง	มีปัญหามาก
ค่าเฉลี่ย 2.60 - 3.59	หมายถึง	มีปัญหปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.60 - 2.59	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.59	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด

1.3.2 หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าตอบแต่ละข้อ โดยใช้สูตร

$$S.D. = \frac{\sum x^2}{N} - \left(\frac{\sum x}{N}\right)^2$$

x แทนคะแนน

N แทนจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

Σ แทนค่าผลรวมของค่าตอบทั้งหมด

(ประกอบ กรรณสูต 2525: 81)

ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

1.3.3 ข้อเสนอแนะในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

วิเคราะห์โดยการจัดเป็นหมวดหมู่และ เสนอข้อมูลในรูปของ

ความเรียง

2. นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารมาวิเคราะห์ โดยการหาค่าความถี่ของค่าตอบแต่ละข้อ แล้วจัดเรียงข้อความจากความถี่มากไปหาน้อย เพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง